

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Den 14. januar 2022
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 13-22

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om Kommissionens delegerede retsakt om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) vedrørende fornyelse af undtagelse 3.a-c for anvendelsen af kviksølv i koldkattodelysstofrør og lysstofrør med eksterne elektroder til specialformål (delegeret retsakt).

Kommissionen har den 17. december 2021 fremsendt den delegerede retsakt. Rådssekretariatet har anmodet om eventuelle indsigelser fra medlemsstaterne senest den 21. januar 2022.

Den delegerede retsakt vurderes at hæve beskyttelsesniveauet i Danmark.

Regeringen kan støtte forslaget, da det ikke er teknisk muligt i praksis at eliminere eller substituere kviksølv i denne anvendelse, og da beskyttelsesniveauet hæves. Regeringen kan derfor støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil otte dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund

Med venlig hilsen

Lea Wermelin / Henrik Hedeman Olsen

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens delegerede retsakt om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) vedrørende fornyelse af undtagelse 3.a-c for anvendelsen af kviksølv i koldkatodelysstofrør og lysstofrør med eksterne elektroder til specialformål (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har den 17.12.2021 fremsendt en delegeret retsakt om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU af 8. juni 2011 om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr. Med retsakterne fornys undtagelse 3.a-c for anvendelsen af kviksølv i koldkatodelysstofrør og lysstofrør med eksterne elektroder til specialformål i en tidsbegrænset periode. Undtagelsen gælder alene for elektronisk udstyr bragt i omsætning før den delegerede retsakts ikrafttræden. For nyt elektronisk udstyr kan undtagelsen ikke benyttes. Den delegerede retsakt vurderes derfor at hæve beskyttelsesniveauet i Danmark. Retsakten vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen kan støtte forslaget, da det ikke er teknisk muligt i praksis at eliminere eller substituere kviksølv i denne anvendelse, og da beskyttelsesniveauet hæves. Regeringen kan derfor støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil otte dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen har den 17.12.2021 fremsendt delegeret retsakt om tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet).

Kommissionen har vedtaget den delegerede retsakt med hjemmel i RoHS-direktivets artikel 5, stk.1, litra a), som et delegeret direktiv. Artikel 5 indeholder bestemmelser om tilpasning af direktivets bilag III og IV til den videnskabelige og tekniske udvikling.

Den delegerede retsakt er udstedt i henhold til TEUF artikel 290 og kan kun træde i kraft, såfremt Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på to måneder, i dette tilfælde indtil 14.02.2022. Fristen for indsigelse kan forlænges med to måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Rådssekretariatet har anmodet om eventuelle indsigelser fra medlemsstaterne senest den 21.01.2022.

Formål og indhold

RoHS-direktivet giver aktører og virksomheder mulighed for at ansøge om midlertidige undtagelser fra de begrænsninger, som et stof er underlagt under direktivet, eller fornyelse af eksisterende undtagelser. Direktivets bilag III og IV indeholder en optegnelse over de materialer og komponenter i elektrisk og elektronisk udstyr, til specifikke anvendelser, som er fritaget fra begrænsning i henhold til direktivet.

For at en undtagelse ifølge direktivets artikel 5, stk. 1, litra a) kan optages eller fornyes på bilag III og IV skal det fastslås, at optagelsen ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og at en af følgende betingelser er opfyldt:

- Det er ikke teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere dem ved hjælp af ændringer af udformningen eller materialer og komponenter, der ikke kræver anvendelse af materialer eller stoffer på listen i bilag II;
- Alternativernes pålidelighed er ikke sikret;
- Den samlede negative miljø-, sundheds-, og forbrugerbeskyttelsesmæssige indvirkning som følge af substitutionen er større end de samlede miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige fordele herved.

Beslutninger om optagelse eller fornyelse af undtagelser og disses gyldighedsperioder skal tage hensyn til alternativernes tilgængelighed, substitutionens socioøkonomiske indvirkning og enhver potentiel indvirkning på innovationen.

Er ingen af ovenstående betingelser opfyldt, skal undtagelsen ifølge direktivets artikel 5, stk. 1, litra b) ophæves og fjernes fra bilag III og IV. I de tilfælde udløber undtagelsen tidligst tolv måneder og senest atten måneder efter beslutningen er truffet.

Kommissionen modtog den 15. januar 2015 og i januar 2020 ansøgninger fra samme ansøger om fornyelse af undtagelse 3.a-c i RoHS-direktivets bilag III for anvendelsen af kviksølv i koldkatodelysstofrør og lysstofrør med eksterne elektroder til specialformål.

Undtagelsen gælder i alle produktkategorier af elektrisk og elektronisk udstyr, som direktivet dækker, jf. RoHS bilag I.

Undtagelsen omfatter en heterogen gruppe af lyskilder, som er forskellige med hensyn til form, teknologi, anvendelse og formål. Kviksølv anvendes i udladningsrøret, hvilket er afgørende for at omdanne elektrisk energi til lys. Produkter dækket af denne undtagelse indgår især som baggrundsbelysning af flydende krystalskærme såsom i computerskærme og monitorer. En eventuel udskiftning skal foretages af professionelle og installation af et LED alternativ vil medføre mange ændringer til det udstyr, lyskilderne er indsat i. Derfor er den i praksis ikke mulig.

Kommissionens tekniske og videnskabelige vurdering fremhævede følgende forhold:

- der findes LED-lyskilder på markedet, der kan indgå i nye EEE produkter, som er konstrueret til at anvende sådanne

- undtagelseskriterierne er fortsat opfyldt med hensyn til undtagelse 3.a-c, da det ikke er muligt at anvende LED-lyskilder som alternativer til brug ved reparation af EEE, der oprindeligt er blevet konstrueret med CCFL¹- eller EEFL²-lyskilder, og
- på grund af CCFL- eller EEFL-lyskilders meget lange levetid er det berettiget at forny undtagelsen med yderligere 3 år.

Kommissionen har vurderet, at en undtagelse kan fornys for den specifikke anvendelse, da det er vurderingen, at den ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og da kravet i artikel 5 stk. litra a) vurderes at være opfyldt med henvisning til, at det ikke er teknisk muligt i praksis at substituere eller eliminere kviksølv i de relevante anvendelser.

Kommissionen har vurderet, at undtagelsen kan fornys med en gyldighedsperiode på tre år for de lyskilder, der anvendes i elektrisk og elektronisk udstyr, som er bragt i omsætning inden vedtagelsen af det delegerede direktiv, da der stadig er behov for sådanne lyskilder i nogle anvendelser for at sikre disses funktionalitet og for at undgå en for tidlig produktion af elektrisk og elektronisk affald.

Det delegerede direktiv forventes ikke at få nogen negativ indvirkning på innovationen på området.

Kommissionen har hørt ekspertgruppen for delegerede retsakter under RoHS-direktivet den 1. september 2016, den 29. oktober 2018 og den 21. oktober 2019.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt og kan gøre indsigelse mod den indtil 14.02.2022, hvorefter denne frist kan forlænges med yderligere to måneder. Regeringen er ikke bekendt med, at Europa-Parlamentet har udtalt sig om sagen på nuværende tidspunkt.

Nærhedsprincippet

Da der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt, hvor formålet vedrører realiseringen af det indre marked, finder regeringen, at retsakten er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

RoHS-direktivet er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse om begrænsning af anvendelse af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr i EU (RoHS-bekendtgørelsen).

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det delegerede direktiv skal implementeres i dansk ret ved en tilpasning af RoHS-bekendtgørelsen, hvorved undtagelsen fornyes. Implementeringsfristen er seks måneder efter det delegerede direktivs ikrafttræden.

Økonomiske konsekvenser

Vedtagelse af det delegerede direktiv forventes ikke at medføre væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller EU's budget.

¹ CCFL er en forkortelse for "cold cathode fluorescent lamps"

² EEFL er en forkortelse for "external electrode fluorescent lamps"

Der forventes ikke nogen samfunds- og erhvervsmæssige konsekvenser idet:

- Fornyelsen af undtagelsen bevarer status quo for CCLF og EELF lyskilder anvendt til EEE udstyr markedsført før ikrafttrædelsen af undtagelsesfornyelsen.
- I forhold til CCLF og EELF lyskilder anvendt til EEE udstyr markedsført efter ikrafttrædelsen af den indskrænkede undtagelse, så forventes den forøgede omkostning til indkøb af LED alternativer på sigt at kompenseres af fremtidige energibesparelser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Vedtagelse af det delegerede direktiv vurderes at hæve beskyttelsesniveauet i Danmark, idet kviksølv-frie LED lyskilder er tilgængelige på markedet til nyt elektronisk udstyr markedsført efter ikrafttrædelsen af det delegerede direktiv, og der derved sikres en mindre anvendelse af kviksølv.

Høring

Et notat om retsaktens har været i skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget, hvor der ikke er indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Den delegerede retsakt forventes at opnå støtte fra et kvalificeret flertal af medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Der er tale om en sænkelse af forbruget af kviksølv, samt en energibesparelse og dermed en styrkelse af beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen kan derfor støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil otte dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.